

Samenvatting BNC-fiche omnibusrichtlijn directe belastingen en toelichting Europese procedure

Proposal for a Council Directive amending Directives 2003/49/EC, 2009/133/EC, 2011/96/EU, (EU) 2016/1164, (EU)2017/1852, (EU) 2025/50 as regards the simplification of the Union framework on direct taxation and supporting growth and competitiveness of the EU (COM(2026) 560)

1. Inhoud van het voorstel

De Europese Commissie stelt met de omnibusrichtlijn directe belastingen wijzigingen voor in zes bestaande richtlijnen op het gebied van directe belastingen. Het doel is om de Europese belastingregels te vereenvoudigen, administratieve lasten voor bedrijven en belastingdiensten te verminderen, grensoverschrijdende investeringen te vergemakkelijken en het concurrentievermogen van de EU te versterken. Het kabinet is overwegend positief over het voorstel, maar plaatst met name over de budgettaire gevolgen ook enkele kritische kanttekeningen.

Wijzigingen per richtlijn

Interest- en Royaltyrichtlijn (2003/49/EG)

De voorgestelde wijzigingen verruimen de vrijstelling van bronbelasting op grensoverschrijdende rente- en royaltybetalingen. Het huidige minimumdeelnemingsvereiste vervalt en de vrijstelling wordt uitgebreid naar bepaalde betalingen aan vaste inrichtingen. Daarnaast wordt de voorafgaande administratieve procedure vervangen door een systeem waarbij de belastingplichtige de vrijstelling zelf toepast en de belastingdienst deze achteraf controleert. Er worden aanvullende waarborgen voorgesteld om dubbele niet-heffing en misbruik te voorkomen.

Moeder-dochterrichtlijn (2011/96/EU)

Ook hier wordt het minimumdeelnemingsvereiste voor de vrijstelling van bronbelasting geschrapt. Daarnaast worden pensioenfondsen onder voorwaarden onder de richtlijn gebracht en wordt de voorafgaande administratieve procedure vervangen door controle achteraf. De regels worden verder aangepast om misbruik en dubbele niet-heffing te voorkomen.

FASTER-richtlijn (2025/50)

De FASTER-richtlijn wordt aangepast aan de nieuwe bronbelastingregels uit de Interest- en Royaltyrichtlijn en de Moeder-dochterrichtlijn. De bestaande versnelde procedures voor vermindering of teruggaaf van bronbelasting worden daarmee ook van toepassing op betalingen die onder de nieuwe vrijstellingen vallen.

Inzet kabinet: Het kabinet staat positief tegenover het afschaffen van bronbelasting op grensoverschrijdende betalingen binnen de EU. Het kabinet verwelkomt ook de verduidelijking van de regels voor pensioenfondsen en de vereenvoudiging van de procedures. Het kabinet heeft wel zorgen over de mogelijke budgettaire gevolgen en de ruimere definitie van pensioenfondsen. Daarnaast zet het kabinet in op maatregelen die zijn beperkt tot de interne markt, voldoende waarborgen tegen misbruik en arbitrage bevatten en geen ongewenste effecten richting derde landen hebben. Ook vindt het kabinet het van belang dat de maatregelen uitvoerbaar zijn en dat belastingplichtigen de vrijstelling daadwerkelijk eenvoudig kunnen toepassen.

Fusierichtlijn (2009/133/EG)

De Fusierichtlijn wordt aangepast aan de gewijzigde Europese regels voor grensoverschrijdende reorganisaties. Nieuwe vormen van fusies en splitsingen worden onder de fiscale neutraliteitsregels gebracht. Ook wordt de richtlijn uitgebreid met regels voor onder meer grensoverschrijdende zetelverplaatsingen en wordt de lijst van rechtsvormen geactualiseerd.

Inzet kabinet: Het kabinet staat positief tegenover de voorgestelde wijzigingen en steunt de voorgestelde technische aanpassingen. Het kabinet zet in op verdere technische verbeteringen.

Antibelastingontwikplingsrichtlijn (ATAD) (2016/1164)

De ATAD wordt op verschillende onderdelen gewijzigd. De renteaftrekbepierking wordt geharmoniseerd, onder meer via een 30%-EBITDA-grens en een veilige haven van €3 miljoen, terwijl verschillende uitzonderingen worden geïntroduceerd. Daarnaast worden de CFC-regels aangepast en worden de regels voor hybridemismatches vereenvoudigd. Verder wordt een Europese fiscale aftrekregeling voor bepaalde uitgaven aan onderzoek en ontwikkeling voorgesteld.

Inzet kabinet: Het kabinet is kritisch over verschillende onderdelen van de voorgestelde wijzigingen, omdat deze volgens het kabinet de antimisbruikfunctie van de renteaftrekbepierking kunnen verzwakken. Met name de stapeling van uitzonderingen bij de renteaftrekbepierking baart het kabinet zorgen. De voorgestelde wijzigingen van de renteaftrekbepierking leiden naar verwachting tot een jaarlijkse budgettaire derving van circa €1,5 tot €2 miljard. De inzet is daarom gericht op het behouden van een effectieve antimisbruikfunctie. Het kabinet steunt harmonisatie van de drempels, maar wil dat lidstaten ruimte houden om uitzonderingen al dan niet toe te passen en nationale antimisbruikmaatregelen kunnen behouden. Het kabinet staat daarnaast positief tegenover onderdelen zoals Model A van de CFC-maatregel, de uitbreiding van de generieke antimisbruikbepaling en de voorgestelde aftrek voor uitgaven aan onderzoek en ontwikkeling.

Richtlijn fiscale geschillenbeslechting (2017/1852)

De procedure voor het oplossen van grensoverschrijdende belastinggeschillen wordt vereenvoudigd en verduidelijkt. Zo worden termijnen en procedures voor het indienen en behandelen van klachten aangepast, wordt het mogelijk om bepaalde procedurele gebreken te herstellen en worden regels voor de samenwerking tussen belastingautoriteiten en rapportage verder geharmoniseerd.

Inzet kabinet: Het kabinet steunt de voorgestelde wijzigingen, omdat de praktische toepassing van de richtlijn voor de relevante belastingplichtigen volgens het kabinet aanzienlijk kan worden verbeterd.

In de kern bestaat het voorstel dus uit vier soorten wijzigingen: vereenvoudiging van bronbelastingprocedures (Interest- en Royaltyrichtlijn, Moeder-dochterrichtlijn en FASTER-richtlijn), aanpassing en verruiming van de fiscale regels voor grensoverschrijdende ondernemingen en reorganisaties (Interest- en Royaltyrichtlijn, Moeder-dochterrichtlijn en Fusierichtlijn), aanpassing van antimisbruik- en investeringsregels (ATAD) en vereenvoudiging en versnelling van procedures voor fiscale geschillen (richtlijn fiscale geschillenbeslechting).

Het kabinet verwelkomt de inzet van de commissie op vereenvoudiging, vermindering van regeldruk, versterking van het investerings- en ondernemersklimaat en het wegnemen van belemmeringen op de interne markt. Tegelijkertijd zal het kabinet de doelmatigheid en doeltreffendheid van de maatregelen afwegen tegen de aanzienlijke budgettaire gevolgen. Het kabinet zet in op alternatieve of meer gerichte aanpassingen waarmee de vereenvoudiging en versterking van de interne markt kunnen worden bereikt terwijl de budgettaire gevolgen worden beperkt. Budgettaire effecten zijn volgens het kabinet aanvaardbaar wanneer deze in verhouding staan tot de verwachte positieve effecten; voor de uiteindelijke budgettaire effecten zal dekking binnen hetzelfde domein worden gezocht.

Europese procedure

Op 24 juni 2026 heeft de Europese Commissie het Omnibusvoorstel directe belastingen gepubliceerd. Het voorstel is gebaseerd op artikel 115 VWEU. Op grond van dit artikel worden richtlijnen op het terrein van directe belastingen vastgesteld volgens de bijzondere wetgevingsprocedure. De Raad besluit daarbij met eenparigheid van stemmen (unanimiteit), na raadpleging van het Europees Parlement en het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC). Het Europees Parlement heeft dus geen medebeslissende rol, maar wordt over het voorstel geraadpleegd. Hieronder wordt de procedure per instelling verder toegelicht.

Europees Parlement: De commissie Belastingzaken (FISC) van het Europees Parlement is verantwoordelijk voor de voorbereiding van het advies over het omnibusvoorstel. Dit advies zal dienen als basis voor het standpunt van het Parlement, dat zal worden

vastgesteld door de Commissie Economische en Monetaire Zaken (ECON). Er is nog geen rapporteur benoemd, maar het ligt wel in de lijn der verwachting dat dit gaat gebeuren.

Op 14 juli 2026 organiseerde de commissie FISC [een openbare hoorzitting](#) over het voorstel.

De Raad: De Raad is in het geval van de bijzondere procedure niet verplicht rekening te houden met het advies dat het Europees Parlement (en het Europees Economisch en Sociaal Comité) uitbrengt, maar mag geen wetgevingshandeling vaststellen via de raadplegingsprocedure zonder dit advies te hebben ontvangen. Indien de Raad het voorstel van de Europese Commissie ingrijpend heeft gewijzigd nadat het Europees Parlement zijn niet-bindende advies heeft uitgebracht, is de Raad verplicht het Europees Parlement opnieuw te raadplegen (hernieuwde raadpleging).

De Raad heeft als doel om de onderhandelingen in het vierde kwartaal van 2027 af te ronden. Voor Nederland is daarbij van belang dat vóór instemming duidelijkheid bestaat over de budgettaire gevolgen van het voorstel en de wijze waarop eventuele budgettaire derving wordt gedekt.

De Europese Commissie beoogt het grootste deel van de wijzigingen in werking te laten treden op 1 januari 2029. Voor de verhoging van de drempel van € 3 miljoen in de aftrekbeperking wordt 1 januari 2032 voorgesteld en voor de bepalingen inzake bronbelastingen 1 januari 2037.